

Pravilnik o načinu rukovanja uzorkom, vođenja evidencije uzoraka, čuvanja i dostavljanja podataka o izvršenim analizama

Pravilnik je objavljen u "Službenom listu CG", br. [10/2020](#), [98/2020](#) i [131/2022](#).

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se način rukovanja uzorkom, vođenja evidencije uzoraka, čuvanja i dostavljanje podataka o izvršenim analizama.

Značenje izraza

Član 2

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

- 1) **službeni uzorak** je određena količina bilja, biljnih proizvoda, objekata pod nadzorom (npr. zemlje), štetnih organizama ili drugi organizam, predmet ili supstanca, koji može da sadrži ili se njima mogu širiti štetni organizmi, uzet od strane nadležnog fitosanitarnog inspektora i/ili ovlaštene ustanove i/ili ovlaštenog pružaoca usluga;
- 2) **laboratorijska analiza** je ispitivanje uzoraka koje se vrši u laboratoriji odnosno specijalizovanoj laboratoriji (za: virusologiju, bakteriologiju, mikologiju, nematologiju, entomologiju, herbologiju) radi utvrđivanja prisustva štetnog organizma i njegove identifikacije;
- 3) **dijagnostička metoda** je tehnički postupak za izvođenje laboratorijske analize;
- 4) **odgovorno stručno lice** je lice koje vrši analize i identifikaciju štetnih organizama.

Rukovanje uzorkom

Član 3

Službeni uzorak dostavlja se licu za prijem uzoraka u za to određenom prostoru u laboratoriji, koje izdaje laboratorijski nalog sa jedinstvenom identifikacionom oznakom, datumom i vremenom prijema uzorka uz provjeru uzorka, stanja uzorka i podataka iz službenog naloga za laboratorijsko ispitivanje fitosanitarnog inspektora.

Službeni nalog iz stava 1 ovog člana sačinjava se na obrascu 1.

O prihvatljivosti uzorka odlučuje odgovorno stručno lice.

Laboratorijski nalog iz stava 1 ovog člana sa uzorkom, dostavlja se, u zavisnosti od vrste analiza, laboratoriji za: virusološka, bakteriološka, mikološka, nematološka, entomološka, herbološka ispitivanja uzoraka radi utvrđivanja prisustva štetnih organizama.

Broj primjeraka naloga iz stava 3 ovog člana zavisi od vrste ispitivanja odnosno od broja specijalizovanih laboratorija u koje se uzorak proslijeđuje i za svaku laboratoriju izdaje se po jedan primjerak, od kojih jedan ostaje licu za prijem.

Odgovorno stručno lice preuzima uzorak od lica za prijem i potpisom na laboratorijskom nalogu potvrđuju predaju i prijem uzorka.

Uzorak koji zahtjeva analizu od više specijalizovanih laboratorija, prosleđuje se specijalizovanim laboratorijama po utvrđenom redosljedu i prati ga primjerak laboratorijskog naloga sa potpisima lica iz stava 5 ovog pravilnika.

Uzorak se čuva u prostoru koji omogućava kvantitativno čuvanje u uslovima koji obezbjeđuju održavanje kvaliteta i reprezentativnost uzorka i koji ne utiču na rezultate ispitivanja (temperaturni, svjetlosni i vazdušni režim, zamrzavanje i drugo) i onemogućavaju širenje eventualno prisutnih štetnih organizama, u zavisnosti od specifičnosti analize i isključivanje mogućnosti pristupa neovlašćenog lica laboratoriji.

Sa uzorcima se tokom ispitivanja postupa na način da se izbjegne gubitak ili oštećenje uzorka koje može uticati na reprezentativnost.

Evidencija uzoraka

Član 4

Lice za prijem uzoraka vodi evidenciju o primljenim uzorcima (u daljem tekstu: evidencija).

Evidencija se vodi u pisanom ili elektronskom obliku i u evidenciju se unose podaci o: licu od kojeg je uzet uzorak, vrsti i broju uzorka, vrsti laboratorijskog ispitivanja, datumu prijema i datumu izdavanja izvještaja o rezultatima laboratorijskih

analiza (u daljem tekstu: izvještaj).

Analiza uzoraka

Član 5

Analiza uzoraka vrši se prema propisanim metodama i metodama Evropske i mediteranske organizacije za zaštitu bilja (EPPO) i Međunarodne konvencije za zdravstvenu zaštitu bilja (IPPC).

Metode iz stava 1 ovog član koji se koriste prilikom analize uzoraka treba da se nalaze u laboratoriji.

Laboratorija učestvuje u programima međulaboratorijskih testiranja (proficiency tests).

Ako se prilikom vršenja analize uzoraka utvrdi prisustvo karantinski štetnog organizma vrši se dodatna analiza odnosno ispitivanje radi potvrde prisustva.

Uzorci iz stava 4 ovog člana koji se dostavljaju van teritorije Crne Gore, pripremaju se prema preporukama te laboratorije, o čemu se vodi evidencija.

Skladištenje i uništavanje uzorka nakon ispitivanja

Član 6

Uzorak ili izolat nakon završenih ispitivanja čuva se u odgovarajućim uslovima (frižider, zamrzivač, konzervans, podloga, prostor) u zavisnosti od vrste uzorka i do isteka roka potrebnog za sprovođenje daljeg ispitivanja ukoliko se rezultati analize službenog uzorka razlikuju od rezultata analize.

Podaci o uzorcima ili izolatima iz stava 1 ovog člana unose se evidenciju.

Uništavanje uzoraka nakon ispitivanja sprovodi se na način kojim se sprečava širenje štetnog organizma.

Izvještaj

Član 7

Nakon izvršene laboratorijske analize sačinjava se izvještaj i označava identifikacionom oznakom sa laboratorijskog naloga i sadrži podatke date na obrascu 2.

Pored podataka iz stava 1 ovog člana izvještaj može da sadrži stručno mišljenje i druge podatke koji se odnose na rezultate analize (skice, fotografije, nepravilnosti, preporuke).

Lice odgovorno za prijem uzoraka, izvještaj povezuje sa službenim nalogom za laboratorijsko ispitivanje sa jedinstvenom identifikacionom oznakom i fakturom.

Izvještaj se dostavlja fitosanitarnom inspektoratu ili ovlašćenoj ustanovi ili ovlašćenom pružaocu usluga i organu uprave nadležnom za zdravstvenu zaštitu bilja.

Izvještaj se dostavlja elektronski, poštom ili lično o čemu se vodi evidencija.

Izvještaji koji sadrže nalaze karantinski štetnih organizama trajno se čuvaju.

Ovlašćene laboratorije u Crnoj Gori, laboratorije ili ustanove iz druge države ovlašćene od strane nadležnog organa za zdravstvenu zaštitu bilja te države i referentne laboratorije u državama članicama Evropske unije, za štetne organizme bilja: insekte i grinje, bakterije, gljive i oomicete, viruse, viroide i fitoplazme date su u Prilogu 1.

Metode za analizu uzorka

Član 7a

Laboratorijske analize iz člana 5 stav 1 ovog pravilnika treba da kroz uspostavljen sistem kvaliteta obezbijede dobijanje pouzdanih rezultata ispitivanja ili dijagnostike u skladu sa Prilogom 2.

Za laboratorijske analize iz stava 1 ovog člana koriste se metode date u Prilogu 3.

Prilozi i obrasci

Član 8

Prilozi 1, 2 i 3 i obrasci 1 i 2 čine sastavni dio ovog pravilnika.

Stupanje na snagu

Član 9

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

NAPOMENA REDAKCIJE: Obrasce u PDF formatu možete preuzeti klikom na sledeći link:

Obrazac 1 (Službeni nalog za laboratorijsko ispitivanje uzorka)

Obrazac 2 (Izveštaj o rezultatima laboratorijskog ispitivanja)

Prilog 1 (Ovlašćene laboratorije u Crnoj Gori)

Prilog 2 (Laboratorijske analize)

Prilog 3 (Metode koje se koriste za analize, ispitivanja i dijagnostifikovanja u oblasti zdravlja bilja)